

Beszerezések, közbeszerzési eljárás

Budapest, 2011. február 16.

Takács Ferenc

Bevezető

Miért kényes pont a projekt végrehajtása során?

Amennyiben a beszerzési, közbeszerzési előírásokat megsérti a Kedvezményezett (vagy nem dokumentálja megfelelően), az akár a teljes projekt támogathatóságát, költségek elszámolhatóságát is kizárhatja.

Bevezető

„Az alkalmazandó közösségi és nemzeti közbeszerzési szabályok sérelme nélkül, a támogatási megállapodások meghatározzák, hogy a projektek végrehajtása során a végső kedvezményezettek és/vagy a projektpartnerek – pályázati eljárást követően – a legelőnyösebb ajánlatnak ítélik oda a beszerzési szerződést, valamint figyelmet fordítanak az összeférhetetlenség elkerülésére.”

(Bizottsági határozatok, II. rész 2. fejezet 11. cikk)

Mit kell figyelembe venni?

- ◀ Beszerzés csak a projekt egy korlátozott, a pályázati dokumentációban meghatározott, előre tervezett (vagy előzetesen írásban jóváhagyott) részének végrehajtására vonatkozhat,
- ◀ Vállalkozó/szállító elvégzendő feladatait, vonatkozó kiadásokat részletezni kell,
- ◀ Kifizetéseket teljesítéshez kell kötni,
- ◀ Kedvezményezett a projekt végrehajtásáért, tám. szerz. előírásainak betarttatásáért úgy felel, mintha a munkát maga végezte volna,
- ◀ Szükséges mértékű biztosítékokat alkalmazni kell,
- ◀ Ellenőrzés-tűrési, láthatósági előírásokat, kifizetési korlátozásokat érvényesíteni kell.

Követendő eljárásrend beszerzés értéke szerint

1 millió Ft alatt	ajánlati felhívás nélkül, egyetlen ajánlat alapján odaítélhető
1 millió Ft- nemzeti közbeszerzési értékhatár	három árajánlat alapján
nemzeti közbeszerzési értékhatártól	közbeszerzés lefolytatása (esetleg Kbt felhatalmazása alapján alkotott rendeletekben meghatározott beszerzési eljárás)

1 millió Ft értéket el nem érő beszerzés

Ajánlati felhívás nélkül egyetlen ajánlat alapján megrendelhető az áru, szolgáltatás (azaz: ajánlattel rendelkezni kell)

Kivétel lehet: kiskereskedelmi forgalomban beszerzett termék/ szolgáltatás

Háttér:

„...el nem érő szerződések ajánlati felhívás nélkül, egyetlen ajánlat alapján is odaítélhetők.”

(Bizottsági határozatok 11. cikke)

„Az (1) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni abban az esetben, ha egy projekt vonatkozásában az azonos célú beszerzések értéke nem éri el a nettó 1 000 000 forint összegű értékhatárt.”

(17/2010. IRM rendelet 24. § (2) bekezdése)

Beszerezés

1 millió Ft – nemzeti közbeszerzési értékhatár között

◀ Három árajánlatot kell kérni (közel azonos színvonalú szolgáltatás vagy termék)

◀ Legkedvezőbbet kell megrendelni

Dokumentálása:

(ajánlatkérés) – *ajánlatok* – (ajánlatok értékelése) – megrendelő/szerződés

Háttér:

„a harmadik személy vagy szervezet igénybevételével megvalósítani kívánt feladat értéke nem éri el a nemzeti közbeszerzési eljárás értékhatárát, valamint az egyéb beszerzésekre vonatkozó jogszabályok másként nem rendelkeznek, akkor a végső kedvezményezettnek legalább 3 ajánlatot kell bekérnie”

(17/2010. IRM rendelet 24. § (1))

Beszerezés

1 millió Ft – nemzeti közbeszerzési értékhatár között

Nemzeti közbeszerzési értékhatár 2011. évben:

- Árubeszerzés esetén: 8 millió Ft
- Szolgáltatás megrendelése esetén: 8 millió Ft
- Építési beruházás esetén: 15 millió Ft

Ezt az eljárást kell követni abban az esetben is, ha a Kbt. 243. § alapján kivételi körbe tartozó szolgáltatást kell beszerezni.

Nem járhat a közbeszerzési/beszerezési előírások megsértésével

Tiszteletben kell tartani a Bizottsági határozatok XI. melléklet 1.1 a) pontját (ésszerű, és megfelel a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvének, különös tekintettel a gazdaságosságra és a költséghatékonyságra)

Közbeszerzési értékhatárt elérő beszerzés

Ha a végső kedvezményezett alvállalkozót (kivitelezőt, szállítót) vesz igénybe a projekt megvalósításához, *azokat a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és a felhatalmazása alapján alkotott egyéb közbeszerzési és beszerzési eljárások (228/2004. Korm. rendelet, 143/2004. Korm. rendelet, 168/2004. Korm. rendelet) szabályai szerint kell kiválasztani.*

Kötelező, Felelős Hatóság nem adhat felmentést

Oka:

Bizottsági határozatok, II. rész 2. fejezet 11. cikk

Közbeszerzés/beszerzés során alkalmazható eljárási fajták

- ◀ Preferált: nyílt eljárás. Ettől eltérni csak törvényben (rendeletben) meghatározott esetekben lehet.
- ◀ Tárgyalásos, meghívásos, azonnali eljárás, versenypárbeszéd stb.: korlátozza a szabad versenyt, ezért kiemelten kockázatos (EU).
Tapasztalat: még abban az esetben is visszafizetéshez vezethet, ha a hazai jogszabálynak megfelelünk.

A Felelős Hatóság a zárt pályáztatás során vizsgálja a választott eljárás megalapozottságát, ettől (és a közbeszerzési adatlapon feltüntetett adatoktól) eltérni csak rendkívül indokolt esetben lehet, a Felelős Hatóság előzetes hozzájárulásával. *Nyílt pályázat nyertesei kijelölt projektfelügyelővel egyeztessenek a közbeszerzés előkészítése előtt*

Ki az Ajánlatkérő? FH vagy Kedvezményezett?

A projekteket a Kedvezményezett valósítja meg, a közbeszerzési eljárást is ő (partnere, nevükben eljáró szervezet) folytatja le.

Ennek következménye pl.: a Kedvezményezett közbeszerzési tervében kell szerepeltetni

FH javaslata: közbeszerzési tanácsadó (szakértő) bevonása, az eljárás gyorsítása érdekében EÖT közzététele

De az én szervezetem nem tartozik a Kbt. hatálya alá

Ebben az esetben mégis...

„E fejezet alkalmazásában ajánlatkérők”.... „a támogatásból megvalósítandó közbeszerzés tekintetében az a) pont alá nem tartozó szervezet – kivéve az egyéni vállalkozót -, amelynek” ... „közbeszerzését az a) pontban meghatározott” ... „szervezet költségvetési forrásból, illetőleg Európai Unióból származó forrásból 75%-ot meghaladó részben közvetlenül támogatja”

(Kbt. 241. §)

Közbeszerzés

Biztosítani kell, hogy a Felelős Hatóság folyamatba épített ellenőrzését elvégezhesse.

Kedvezményezett kötelezettsége:

1. Az ajánlati felhívás és kapcsolódó dokumentáció előzetes ellenőrzésre megküldése (17/2010. IRM rendelet 25. § (4) bek. alapján közösségi közbeszerzési értékhatár felét elérő beszerzés esetén, legkésőbb az eljárás tervezett megindítása előtt 15 nappal).
2. Projektfelügyelő értesítése eljárási cselekményekről (5 nap)

Cél: problémák *megelőzése* (szabálytalanságok, el nem ismerhető költségek)

Dokumentáció előzetes ellenőrzése <

- < SOLID portálra Dokumentumtárba *új mappa* létrehozása, és feltölteni kész közbeszerzési dokumentációt (AF,ML,útmutató, szerződés tervezet stb.) kivétel a dokumentáció minősített információt tartalmazó része,
- < Felelős Hatóság értesítése (e-mail vagy fax),
- < Felelős Hatóság a következőket ellenőrzi:
 - < Ajánlati felhívás összhangban van-e a Kbt.-vel;
 - < Ajánlatkérő jogszerűen jár-e el.
 - < Beszerzés tárgya, követelmények összhangban vannak-e a projekt adatlapban feltüntetettekkel, szükségesek és elégségesek-e a projektcél eléréséhez (Bizottsági határozat XI melléklet);
Figyelem! Közbeszerzési adatlap!
- < 15 napon belül észrevétel érkezik: kifogásolt részt javítani kell. Ha a Kedvezményezett vitatja az észrevételt, akkor egyeztetés céljából vegye fel a kapcsolatot a projektfelügyelővel,
- < Ha 15 napon belül nincs észrevétel, akkor megindítható a beszerzés

FH ellenőrzése beszerzési eljárás lefolytatása közben

Felelős Hatóság képviselője (projektfelügyelő) az ajánlatok bontásán, valamint az értékelésen részt vehet. Megfigyelő, eljárás szabályszerűségét ellenőrzi, azaz nem szól bele mindaddig, amíg a Kedvezményezett tiszteletben tartja a Kbt. előírásait.

Ezt csak úgy tudjuk végrehajtani, ha időben értesülünk az eseményről. Ezért a Kedvezményezett köteles e-mailben vagy faxon tájékoztatni a bontás és értékelés időpontjáról és helyéről legalább 5 nappal korábban a Felelős Hatóságot.

(ÁSZF)

Összeférhetetlenség: amennyiben a FH képviselőinek tevékenysége kapcsán összeférhetetlenség gyanúja merülne fel, azt a Kedvezményezett soron kívül köteles jelezni.

FH folyamatba épített ellenőrzése <

Fentiek elmulasztása, vagy a véleményezett dokumentáció Felelős Hatóság által kezdeményezettet meghaladó mértékű módosítása szabálytalansági eljárást von maga után.

„Díjazása”: közbeszerzési eljárás lefolytatásához kapcsolódó (beleértve menedzsment vagy szakértői) költségek részleges vagy teljes elutasítása

Dokumentálás

Közbeszerzési eljárás előkészítésével, lefolytatásával és a szerződés teljesítésével kapcsolatban keletkezett összes iratot meg kell őrizni!

Kiemelten (és összegyűjtve):

- Eljárás előkészítésének, lefolytatásának, belső ellenőrzésének **felelősségi rendjét** (közbeszerzési szabályzat),
- Hirdetmények** (Figyelem! Kbt. egyes esetekben előírja, hogy az Ajánlatkérő honlapján is megjelenjenek!)
- Közbeszerzési **dokumentáció**,
- Ajánlattevői kérdések, válaszok,
- Ajánlatok **bontásáról készült jegyzőkönyv**,
- Eredeti **ajánlatok** (nem csak a nyertes!)
- Értékelő bizottság kijelölése, nyilatkozatok, **hiánypótlások, értékelő lapok, jegyzőkönyv, döntés**
- Tájékoztatás az ajánlatok elbírálásáról, **eredményhirdetés** (tájékoztató eredményről)

Központosított közbeszerzés

- ◀ 168/2004. Korm. rendeletet, keretmegállapodást meg kell nézni. Nem elég kitölteni a megrendelőt!
- ◀ Versenyt újraindítása (vagy ártájékoztató)
- ◀ Első fordulóban megállapított értékelési szempontokat kell alkalmazni
- ◀ Dokumentálni (ártájékoztató esetén is minimum KSZF portálról kinyomtatni aktuális árat, értékelő jegyzőkönyvet felvenni)
- ◀ Keretmegállapodással összhangban kiegészítő szerződést kötni az uniós finanszírozás miatt ÁSZF-ben meghatározottak rögzítésére (pl. kifizetés, ellenőrzés-tűrés, uniós finanszírozás stb.).

Felelős Hatóság tájékoztatása

- ◀ PEJ-ben:
 - ◀ Beszerzési eljárás előkészítése, lefolytatása során történtek
 - ◀ Felmerült problémák
 - ◀ Eljárás eredménye
 - ◀ Eljárás kiírása (időpont)
 - ◀ Eljárás eredménye, megkötött szerződés
- ◀ SOLID portálra: eljárás lezárását követően külön könyvtárba a keletkezett dokumentumok feltöltése
- ◀ Soron kívül: ha megtámadják az eljárást

Megkötött szerződés/megrendelő hitelesített másolatát meg kell küldeni

Egybeszámítás, összevont beszerzés

Eljárás értékének meghatározásakor a Kbt. 35. § - 40. §-ban meghatározottakat figyelembe kell venni

Amennyiben az eljárás nem kizárólag a projektre korlátozódik :

- az adott projektet érintő tevékenységnek egyértelműen elhatárolhatónak kell lenni
- Projektet érintő költségeknek elkülöníthetőnek kell lenni.

FH javaslata: önálló részajánlat

Beszerezés utólagos szabályossági ellenőrzése

Felelős Hatóság által megbízott közbeszerzési szakértő a szerződés teljesítését követően (legkésőbb a projekt záró helyszíni ellenőrzése során) a felsorolt dokumentumok alapján ellenőrzi a lefolytatott (köz)beszerzés szabályszerűségét.

Ennek gördülékeny végrehajtásához szükséges, hogy az ellenőrzésre az iratok rendezetten előkészítésre kerüljenek.

Tapasztalt problémák

- ◀ Közbeszerzés előkészítésének elhúzódása,
- ◀ Tárgyalás: jogalap (akár a beszerzés egy részére) nem megalapozott,
- ◀ Szubjektív értékelési szempontok, diszkriminatív alkalmassági feltételek, kizáró okok,
- ◀ Árverseny kialakítását hátráltató értékelési szempontrendszer (EU-s pénzt sem pazarlunk),
- ◀ Túlzó műszaki leírás:
 - ◀ Eredménytelen eljárás
 - ◀ Magas ajánlati ár
 - ◀ Projekt céljainak eléréséhez nem szükséges kiadások visszafizetéshez vezetnek

Tapasztalt problémák

- ◀ Szerződésből hiányoznak az ÁSZF-ben előírtak (pl: ellenőrzés túrése)
- ◀ Pályázat és közbeszerzés nincs összhangban (valaki ismerje a pályázatot az előkészítő bizottságból!)
- ◀ Projekt költségvetés és közbeszerzés (ennek eredményeként a vállalkozási szerződés) pénzügyi adatai nincsenek összhangban
- ◀ Hiányos dokumentáltság
- ◀ Projekt adatlapon leírt eljárásrend nem teljesül (munkacsoport, köt. vállalásra, telj. igazolásra jogosult személy)
- ◀ Szakmai projektfelügyelő nem kap értesítést (ez nem csak a beszerzésre, teljesítésre is vonatkozik)

Tapasztalt problémák

- ◀ Van ugyan három árajánlat, de a legdrágábbat sikerül kiválasztani
- ◀ Szerződéskötéskor az ajánlatkérő eltér az ajánlatkéréstől, ajánlattól
- ◀ Közbeszerzés eredménye miatt szükségessé váló megállapodás módosítások elmulasztása
- ◀ Hirdetmények késedelmes közzététele
- ◀ Tévesen megfogalmazott, nem megalapozott szerződés módosítás, ami ráadásul nincs összhangban tám. szerződéssel (pályázattal)

Tipikus hibák, EU által ajánlott korrekció

Hiba	Korrekció mértéke (%)
Nyilvánosságra vonatkozó eljárási szabályok megsértése	25-100
Rendkívüli sürgősség miatt verseny mellőzése, előre láthatatlan esemény nem kellően megalapozott	100
AF vagy dokumentáció nem tartalmaz minden bírálati szempontot	25
Jogellenes (versenykorlátozó) kiválasztási/bírálati szempontok alkalmazása	25
Szerződés tárgyának csökkentése (abban az esetben is, ha egyéb beruházás megvalósítására használják fel)	csökkentésnek megfelelő összeg 125%-a
Beszerezési eljárás kiegészítő elemeinek helytelen alkalmazása (pl. szerződés odaítélésére vonatkozó hirdetmény közzététele)	10%-ig

Összefoglalás

- ◀ 1 millió Ft alatt: ajánlati felhívás nélkül, egyetlen ajánlat alapján odaítélhető
- ◀ 1 millió Ft-7.999.999 Ft (áru, szolgáltatás): 3 árajánlat
- ◀ Nemzeti közbeszerzési értékhatár felett:
 - ◀ Kbt. (rendeletek) betartása,
 - ◀ Dokumentáció feltöltése (-15 nap)
 - ◀ Szakmai projektfelügyelő értesítése bontásról, értékelésről és teljesítésről (-5 nap)

**Köszönöm figyelmüket,
eredményes beszerzést kívánok!**

Takács Ferenc
BM Támogatás-koordinációs Főosztály
Bel- és Igazságügyi Támogatások Osztálya
Tel.: 441-1025 (15-342)
Fax: 999-4846 (12-806)
E-mail: Ferenc.Takacs@bm.gov.hu

SZOLIDARITÁS ÉS A MIGRÁCIÓS
ÁRAMLÁSOK IGAZGATÁSA

